

RECEȚIONAT

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

La data: _____

AVIZAT

Secția AȘM _____

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL
privind executarea proiectului de cercetări științifice
aplicative/fundamentale (instituțional)
pentru anii 2015 - 2018

Proiectul: *Reconceptualizarea formării continue a cadrelor didactice din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții*

Cifra Proiectului: **15.817.06.04F**

Direcția Strategică: **Patrimoniul național și dezvoltarea societății**

Termen de executare: **31 decembrie 2018**

Directorul proiectului: **POGOLȘA Lilia, dr.hab., prof.univ.** _____

Directorul
Institutului de Științe ale Educației **POGOLȘA Lilia, dr.hab., prof.univ.** _____

Consiliul Științifico-Didactic **POGOLȘA Lilia, dr.hab., prof.univ.** _____

L.Ș.

Chișinău 2018

CUPRINS:

1. Lista executorilor (Anexa nr.1)
2. Obiectivele și sarcinile proiectului (până la o pagină)
3. Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului
4. Rezumat (până la 2 pagini)
5. Concluzii
6. Participarea în programe și proiecte internaționale (ORIZONT 2020, SCOPES, JOP, IRSIS, NATO, etc.), inclusiv propunerile prezentate/câștigate în cadrul concursurilor naționale și internaționale cu tangență la tematica cercetării proiectului realizat
7. Lista publicațiilor științifice ce țin de rezultatele obținute în cadrul proiectului (Anexa nr.2)
8. Fișa de prezentare a rezultatelor proiectului de cercetare (Anexa nr.3)

1. Lista executorilor (funcția în cadrul proiectului, titlul științific, semnătura)

Nr. d/o	Numele/Prenumele	Titlul științific	Funcția în cadrul proiectului	Semnătura
1.	POGOLȘA Lilia	dr. hab. ped., prof. univ.	cerc. șt. principal, director de proiect	
2.	AFANAS Aliona	dr. ped., conf. univ.	șef sector	
3.	VICOL Nelu	dr. fil., conf. univ.	cerc. șt. coord.	
4.	ISAC Ștefania	dr. ped., conf. univ.	cerc. șt. sup.	
5.	ȚÎNȚARI Vasile		cerc. șt.	
6.	GHERȘTEGA Tatiana	dr. șt. ped.	cerc. șt. stagiar	
7.	GHENCIU Nicolae		cerc. șt. stagiar	
8.	BALECA Marcelina		cerc. șt. stagiar	

2. Obiectivele și sarcinile proiectului (până la o pagină)

Obiectivul general: elaborarea cadrului conceptual/ paradigmei formării continue a cadrelor didactice, documentelor de politici și de reglementări normative, statutului cadrului didactic, metodologiei și programelor de formare.

Sarcinile proiectului:

1. Analiza situației actuale privind sistemul de formare continuă a cadrelor didactice în învățământul secundar general.
2. Dezvoltarea cadrului conceptual al formării continue a cadrelor didactice din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții.
3. Elaborarea modelelor, metodelor și instrumentelor de formare continuă a cadrelor didactice în vederea creării propriului traseu de avansare profesională.
4. Elaborarea și validarea metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice privind dezvoltarea și motivarea învățării pe tot parcursul vieții din perspectiva complementarității progresului profesional al acestora în raport cu rezultatele școlare.

3. Rezultatele științifice ale cercetărilor efectuate în cadrul proiectului

Cercetările în cadrul proiectului au avut drept scop analiza sistemului național/internațional de formare profesională continuă și identificarea direcțiilor principale de reconceptualizare a formării profesionale continue a cadrelor didactice în contextul motivării pentru învățare pe tot parcursul vieții.

Cercetările obținute pe parcursul primei etape au fost axate pe următoarele:

- analiza conceptelor: *dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, formarea profesională continuă, atestarea cadrelor didactice, avansarea în cariera didactică;*
- elaborarea *sistemului de criterii și indicatori* privind organizarea procesului de formare profesională continuă a cadrelor didactice, predestinat să fundamenteze procesul de reglementare a unui act didactic relevant și de calitate prin sporirea nivelului de educație și performanță a cadrelor didactice.

Analiza documentelor strategice naționale privind organizarea procesului de formare profesională continuă denotă o situație depășită a cadrului normativ în vederea implementării prevederilor stipulate în Codului Educației în domeniul formării profesionale continue.

În urma analizei sistemelor internaționale de formare profesională continuă în vederea reconceptualizării formării profesionale continue a cadrelor didactice au fost identificate următoarele *caracteristici* ale unui *sistem eficient de formare profesională continuă*:

- cadre didactice care demonstrează competențe necesare pentru creștere și dezvoltare personală, socială și profesională pe parcursul întregii vieți;
- curriculum de formare profesională continuă relevant, racordat la nevoile profesionale ale cadrelor didactice, școlii, comunității;
- proces de formare axat pe nevoile profesionale ale cadrelor didactice și necesitățile educaționale ale celor ce învață;
- sistem de evaluare echitabil, axat pe măsurarea competențelor relevante pentru viața individului și pentru piața muncii;
- cadre didactice capabile să proiecteze activități de învățare axate pe necesitățile educaționale individuale ale beneficiarilor; infrastructură și un mediu de formare prietenos celui ce învață;

- un cadru instituțional modern, flexibil și funcțional care contribuie la asigurarea calității educației;
- parteneriate academice și sociale durabile, axate pe beneficii comune pe termen lung.

Analiza cadrului instituțional al formării profesionale continue a cadrelor didactice, evedențiază oportunitatea întrunirii de către fiecare instituție/entitate de formare profesională continuă a următoarelor *criterii și indicatori*:

- *Capacitatea instituțională*, demonstrată prin infrastructură bine dezvoltată, resurse materiale funcționale și moderne, resurse informaționale relevante, resurse umane competente, resurse financiare suficiente.
- *Eficacitatea activității de formare profesională continuă* demonstrată prin programe relevante, organizarea eficientă a procesului de formare profesională continuă; dezvoltarea potențialului uman, dezvoltarea parteneriatelor naționale și internaționale.
- *Managementul calității formării profesionale continue*, demonstrat prin existența unor structuri, politici și proceduri de asigurare a calității activităților de formare profesională continuă și pentru dezvoltarea unei culturi proprii a calității; viziune și scopuri clare privind calitatea procesului de formare profesională continuă; mecanisme de cunoaștere sistematică a nevoilor beneficiarilor și racordare a programelor de formare la nevoile identificate; implicare și responsabilitate din partea fiecărui membru al instituției/entității de formare profesională continuă; dezvoltarea parteneriatelor cu diverși factori interesați; îmbunătățirea continuă a performanțelor instituției/entității de formare profesională continuă.

În rezultatul cercetărilor realizate în cadrul proiectului a fost elaborat un studiu de analiză a politicilor internaționale și naționale privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice (POGOLȘA, L.; VICOL, N.; AFANAS, A. [et al.] *Formarea profesională continuă în Republica Moldova: un studiu comprehensiv privind sistemul de formare profesională continuă a cadrelor didactice*. Acad. de Științe a Rep. Moldova, Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2017. Tipogr. „Impressum”, – 80 p.).

Dezvoltarea cadrului conceptual al formării profesionale continue a cadrelor didactice din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții s-a realizat în cadrul etapei a doua de realizare a proiectului. În cadrul experimentului desfășurat în instituțiile prestatoare de servicii de formare profesională continuă a fost validat cadrul conceptual al formării profesionale continue.

Valoarea teoretică a cadrului conceptual al formării profesionale continue a personalului didactic/de conducere din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții constă în stabilirea *principiilor* de actualizare și inovare a sistemului de formare a personalului didactic atestat în practicile europene de formare profesională continuă a personalului didactic, *orientărilor moderne* în domeniu, pregnanța acestor practici de formare profesională continuă, având în vedere atât exigențele științifice și metodologice, cât și ritmul vieții sociale a personalului didactic, mult mai accelerat și mai problematic decât în perioada pretehnologizată, care presupune reformări instituționale, noi proceduri, noi contexte și suporturi de învățare diverse.

Deasemenea a fost elaborat Regulamentul privind organizarea procesului de formare profesională continuă a personalului didactic/de conducere din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții. Relevanța acestui Regulament constă în conștientizarea tot mai vădită a faptului, că sistemul de formare profesională continuă a cadrelor didactice dobândește un rol central în vederea integrării sociale și profesionale, iar cadrul didactic redevine unul dintre

principalii actori ai societății, ceea ce reprezintă o strategie esențială pentru garanția adaptării sistemului educațional la cerințele societății actuale.

Reconceptualizarea metodologiei formării profesionale continue a personalului didactic din învățământul general în contextul cercetărilor realizate a avut drept scop reglementarea cadrului general, instituțional, conceptual, procedural și procesual, prin care se realizează formarea continuă a personalului din instituțiile de învățământ general și din cele conexe acestuia, precum și din instituții sau organizații de educație, componente ale sistemului educațional, în conformitate cu Codul Educației.

Elaborarea modelelor, metodelor și instrumentelor de formare continuă a cadrelor didactice în vederea creării propriului traseu de avansare profesională în cadrul etapei a treia a proiectului a fost determinată prin actualizarea reperelor metodologice privind elaborarea programelor de formare profesională continuă, precum și prin elaborarea unor documente reglatorii noi, care urmează a fi prezentate MECC pentru aprobare în vederea implementării la nivel național (POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N. ș.a. *Metodologia de elaborare și evaluare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice*. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 60 p.; POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N. ș.a. *Planul – cadru pentru studii de calificare suplimentară și de recalificare profesională*. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 24 p.; POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N. ș.a. *Regulamentul – cadru cu privire la normarea activității științifico-didactice în formarea profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere*. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 20 p.)

Aceste documente normative și de reglementare conțin modele de programe de formare profesională continuă, calificare suplimentară, recalificare a cadrelor didactice/de conducere și sugestii metodologice privind elaborarea programelor de formare profesională continuă și a planurilor de învățământ de calificare suplimentară și recalificare a cadrelor didactice/de conducere.

Elaborarea și validarea Metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice privind dezvoltarea și motivarea învățării pe tot parcursul vieții din perspectiva complementarității progresului profesional al acestora în raport cu rezultatele școlare, a fost realizată în cadrul etapei a patra. Relevanța Metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere constă în reglementarea cadrului general, instituțional, conceptual, procedural și procesual prin care se realizează formarea profesională continuă a cadrelor didactice din instituțiile de învățământ general și din cele conexe ale acestuia, precum și din alte instituții sau organizații de educație, componente ale sistemului de învățământ general din Republica Moldova în conformitate cu Codul Educației.

În acest context, au fost analizate mai multe *modele de formare profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere* referitor la statutul formării profesionale continue a cadrelor didactice, finanțarea acestuia și instituțiile unde se realizează formarea profesională continuă. Potrivit *Metodologiei*, formarea profesională continuă a cadrelor didactice (Codul Educației, art. 131, 133, 135) se întemeiază pe modelul *abordării prin competențe* și pe conceptul de *dezvoltare cumulativă a nivelului de competență* a cadrului didactic.

În cadrul cercetărilor științifice a fost analizat conceptul de *evoluție în carieră* și au fost identificate componentele acestuia: atestarea cadrelor didactice /de conducere prin procedura de acordare a gradelor didactice/manageriale II, I, superior; evaluarea internă și externă a cadrelor didactice/de conducere; recunoașterea gradelor didactice. Un alt concept analizat a fost *dezvoltarea profesională a cadrelor didactice/de conducere*, unde au fost determinate

următoarele componente: modalitățile de organizare a formării profesionale continue; evaluarea formării profesionale continue; finanțarea activităților de formare profesională continuă. *Sistemul de competențe pentru evoluția în carieră didactică și dezvoltarea profesională* include: competențele dobândite prin evoluția în carieră pentru obținerea gradelor didactice doi, unu, superior; competențele dobândite prin dezvoltarea profesională; evaluarea și certificarea în cadrul sistemului de credite transferabile; conversia profesională.

În cadrul cercetărilor a fost determinat sistemul de competențe, care cuprinde *cinci categorii fundamentale*: *competențe profesionale*: competențe cognitive, competențe funcțional - acționale; *competențe complementare*: competențe digitale, competențe lingvistice, competențe de consiliere; *competențe transversale*: competențe de rol, competențe de dezvoltare personală și profesională; *competențe de conducere și de control*; *competențe* dobândite prin programe de *conversie profesională*.

De asemenea, *Metodologia* vizează și conversia profesională, prin care cadrele didactice dobândesc noi competențe pentru alte specialități sau pentru ocuparea de noi funcții didactice, altele decât cele dobândite prin formarea inițială. Instituțiile de învățământ general recomandă formarea profesională continuă prin conversie profesională pentru angajații proprii, conform art. 133 din Codul Educației.

În contextul cercetărilor etapei a patra au fost analizate Statutele cadrelor didactice din mai multe țări (România, Ucraina, Federația Rusă). În urma analizelor întreprinse a fost elaborat *Statutul cadrului didactic*, care vizează condițiile de ocupare a funcțiilor didactice în învățământul general și care ar putea servi drept îndrumar în activitatea lor didactică, în promovarea carierei profesionale, în luarea de decizii corecte pentru promovarea unui învățământ de calitate, de orientare europeană.

Rezultatele cercetărilor realizate în cadrul proiectului au fost sistematizate într-o lucrare colectivă (POGOLȘA, L.; AFANAS, A.; VICOL, N. ș.a. *Formarea profesională continuă. Acte normative și de reglementare*. Compendiu, Institutul de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 104 p. (6,0 c.a.)), care prezintă mai multe acte și documente normative și reglatorii privind modernizarea procesului de formare profesională continuă în contextul reconceptualizării acestuia.

De asemenea, în cadrul etapei a patra de cercetare a fost elaborat *un proiect de extindere* a proiectului de cercetare instituțională pentru anul 2019. Extinderea *Proiectului* își propune să elaboreze și să dezvolte *cadrul metodologic* privind crearea traseului de dezvoltare personală și profesională a cadrelor didactice, prin implementarea *Metodologiei* de formare profesională continuă a cadrelor didactice. În vederea asigurării calității educației, demersului investigativ, în scopul eficientizării implementării Codului Educației și a activității didactice a formatorilor încadrați în procesul de formare profesională continuă, cercetarea prevede elaborarea *Statutului formatorului*.

Obiectivul cadru al cercetării vizează asigurarea științifico–didactică a procesului educațional privind aplicarea metodologiei de formare profesională continuă în vederea eficientizării procesului de formare profesională continuă și sporirii competitivității cadrelor didactice în sistemul educațional.

În calitate de *finalitate valorică*, extinderea proiectului își propune elaborarea instrumentarului metodologic de asigurare a implementării *Metodologiei* de formare profesională continuă a cadrelor didactice.

Formarea profesională continuă a cadrelor didactice în contextul *motivării pe tot parcursul vieții* vizează respectarea *unor condiții manageriale a motivării cadrelor didactice*: managementul eficient al comunicării organizaționale, managementul atmosferei/climatului

organizațional, monitorizarea stării de bine din instituție, promovarea justiției organizaționale, promovarea comportamentului civic organizațional, valorificarea principiilor managementului participativ.

4. Rezumat

Proiectul 15.817.06.04F *Reconceptualizarea formării continue a cadrelor didactice din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții*

Obiectivul general al proiectului: elaborarea cadrului conceptual/ paradigmei formării continue a cadrelor didactice, documentelor de politici și de reglementări normative, statutului cadrului didactic, metodologiei și programelor de formare.

Analiza politicilor naționale privind formarea profesională continuă denotă coerență între reglementările UE și cele adoptate de Republica Moldova, or, reglementările europene au constituit cadrul și sistemul de referință în elaborarea direcțiilor de politică națională în domeniul formării profesionale continue, obiectivele și domeniile de acțiune stabilite la nivel european fiind adoptate și contextualizate la nevoile și prioritățile naționale. Totodată, analiza documentelor strategice naționale denotă lipsa cadrului normativ în vederea implementării cu succes a prevederilor în domeniul formării profesionale continue stipulate în Codul Educației, iar odată cu aprobarea acestuia este necesară reconceptualizarea procesului de formare profesională continuă.

Analizând sistemul de formare profesională continuă în diferite țări europene au fost identificate următoarele *caracteristici* definitorii ale procesului de formare profesională continuă: formarea profesională continuă este declarată domeniu prioritar în politica educațională a statelor, dar mecanismele de implementare a acestor politici diferă de la o țară la alta; formarea profesională continuă este obligatorie sau facultativă, dar se realizează pe conținuturi flexibile și în baza unei planificări descentralizate; formarea profesională continuă se realizează atât de către instituțiile de învățământ superior cât și de instituții specializate, de societăți științifice sau de asociații profesionale ale cadrelor didactice; formele adoptate, durata stagiilor și periodicitatea sunt foarte diferite de la o țară la alta. În același timp, în majoritatea țărilor europene se înregistrează tendințe de reconceptualizare a sistemului de formare profesională continuă cu accent pe stabilirea factorilor de stimulare a interesului formabililor față de propria lor formare; implicarea personalului didactic în măsură mai mare în procesul de luare a deciziilor referitoare la programele și cursurile de formare; transferarea acțiunilor de formare în unitățile școlare; elaborarea/stabilirea unor metodologii inovatoare de formare profesională continuă; creșterea duratei activităților de formare, în deosebi a celei pentru aplicații practice.

În acest context, a fost elaborat un studiu de analiză a politicilor internaționale/naționale referitor la formarea profesională continuă a cadrelor didactice (POGOLȘA, L.; VICOL, N.; AFANAS, A.[et al.] *Formarea profesională continuă în Republica Moldova: un studiu comprehensiv privind sistemul de formare profesională continuă a cadrelor didactice*. Acad. de Științe a Rep. Moldova, Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2017 (Tipogr. „Impressum”), – 80 p. În studiu unde este prezentată analiza cadrului instituțional al formării profesionale continue a cadrelor didactice, fiind argumentată întrunirea de către fiecare instituție/entitate de formare profesională continuă a următoarelor *criterii și indicatori de expertiză și instrumente de evaluare* a situației privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice în contextul analizei experienței internaționale/naționale:

- *Capacitatea instituțională*, demonstrată prin infrastructură bine dezvoltată, resurse materiale funcționale și moderne, resurse informaționale relevante, resurse umane competente, resurse financiare suficiente.
- *Eficacitatea activității de formare profesională continuă* demonstrată prin programe relevante, organizarea eficientă a procesului de formare continuă; dezvoltarea potențialului uman, dezvoltarea parteneriatelor naționale și internaționale.

- *Managementul calității formării profesionale continue*, demonstrat prin existența unor structuri, politici și proceduri de asigurare a calității activităților de formare continuă și pentru dezvoltarea unei culturi proprii a calității; viziune și scopuri clare privind calitatea procesului de formare profesională continuă; mecanisme de cunoaștere sistematică a nevoilor beneficiarilor și racordare a programelor de formare la nevoile identificate; implicare și responsabilitate din partea fiecărui membru al instituției/entității de formare continuă; dezvoltarea parteneriatelor cu diverși factori interesați; îmbunătățirea continuă performanțelor instituției/entității de formare profesională continuă.

Cercetarile realizate au vizat elaborarea cadrului conceptual al formării profesionale continue a personalului didactic/de conducere din învățământul general, care reglementează procesul de formare profesională continuă cu definirea clară a principiilor, definițiilor, finalităților, delimitarea actorilor, rolurilor, interacțiunilor între aceștia.

Noutatea cercetărilor științifice realizate în cadrul proiectului constă în fundamentarea teoretico-aplicativă a modelelor, metodelor și instrumentelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice din perspectiva complementarității progresului profesional al acestora în raport cu rezultatele școlare, a metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice privind motivarea învățării pe tot parcursul vieții. În cadrul proiectului au fost obținute mai multe produse imperios necesare sistemului și procesului de formare profesională continuă din Republica Moldova prin elaborarea și implementarea unui sistem de criterii, indicatori de expertiză și instrumente de analiză a situației privind motivarea profesională a cadrelor didactice și elaborarea unui șir de documente și acte normative și reglatorii specifice procesului de formare profesională continuă.

Elaborarea modelelor, metodelor și instrumentelor de formare continuă a cadrelor didactice în vederea creării propriului traseu de avansare profesională a fost determinată prin actualizarea reperelor metodologice privind elaborarea programelor de formare profesională continuă, precum și prin elaborarea unor documente reglatorii noi, care urmează a fi prezentate MECC pentru aprobare în vederea implementării la nivel național (POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N. ș.a. *Metodologia de elaborare și evaluare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice*. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 60 p.; POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N. ș.a. *Planul – cadru pentru studii de calificare suplimentară și de recalificare profesională*. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 24 p.; POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N. ș.a. *Regulamentul – cadru cu privire la normarea activității științifico-didactice în formarea profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere*. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 20 p.)

Rezultatele cercetărilor realizate în cadrul proiectului au fost sistematizate într-o lucrare colectivă (POGOLȘA, L.; AFANAS, A.; VICOL, N. ș.a. *Formarea profesională continuă. Acte normative și de reglementare*. Compendiu, Institutul de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 104 p. (6,0 c.a.)), care prezintă mai multe acte și documente normative și reglatorii privind modernizarea procesului de formare profesională continuă în contextul reconceptualizării acestuia..

Rezultatele teoretice și practice ale cercetării au fost aplicate pentru: optimizarea sistemului de formare profesională continuă a cadrelor didactice prin elaborarea sistemului de motivare a cadrelor didactice în învățământul secundar general, elaborarea cadrului conceptual al procesului de formare profesională continuă a cadrelor didactice, elaborarea statutului cadrului didactic și unui șir de documente și reglementări normative în sprijinirea motivării cadrelor didactice pentru formarea continuă pe tot parcursul vieții.

Beneficiari de rezultatele cercetării sunt: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, sistemul național de formare profesională continuă, instituțiile de învățământ, centrele educaționale pentru copii și tineret, cadrele didactice.

5. Concluzii

Pe plan național, rezultatele teoretice și practice ale cercetării servesc ca repere conceptuale și metodologice pentru implementarea activităților din cadrul Strategiei sectoriale Educația 2020. De asemenea, rezultatele cercetării servesc ca repere metodologice pentru sistemul și procesul de formare profesională continuă.

În acest context, menționăm că în conformitate cu politicile europene în domeniul formării profesionale continue, este oportun ca reglementările legislative și normative în domeniu să vizeze: garantarea și facilitarea accesului continuu, pe tot parcursul vieții la învățare pentru formarea și îmbunătățirea competențelor; valorizarea învățării nonformale și informale și recunoașterea competențelor formate în aceste contexte; încurajarea inovației în predare și învățare; regândirea orientării și consilierii, cu focalizare pe accesul la informație de calitate și la consiliere privind oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții; moduri mai flexibile de furnizare, oferte de formare personalizate; apropierea învățării de domiciliu, oferirea de oportunități de învățare continuă cât mai aproape de beneficiari, în propriile lor comunități și sprijinită de echipamente IT; asigurarea calității în formare.

Analizând sistemul de formare profesională continuă în diferite țări europene au fost identificate următoarele caracteristici definitorii:

- formare profesională continuă este declarată domeniu prioritar în politica educațională a statelor, dar mecanismele de implementare diferă de la o țară la alta;
- formare profesională continuă este obligatorie sau facultativă, dar se realizează pe conținuturi flexibile și în baza unei planificări descentralizate;
- formare profesională continuă se realizează atât de către instituțiile de învățământ superior, cât și de instituții specializate, de societăți științifice sau de asociații profesionale ale cadrelor didactice; formele adoptate, durata stagiilor și periodicitatea sunt foarte diferite de la o țară la alta.

Analiza politicilor naționale privind formarea profesională continuă denotă coerență între reglementările UE și cele adoptate de R. Moldova, or, reglementările europene au constituit cadrul și sistemul de referință în elaborarea direcțiilor de politică națională în domeniul formării profesionale continue, obiectivele și domeniile de acțiune stabilite la nivel european fiind adoptate și contextualizate la nevoile și prioritățile naționale.

Totodată, analiza documentelor strategice naționale denotă necesitatea modernizării cadrului normativ în vederea implementării cu succes a prevederilor în domeniul formării profesionale continue stipulate în Codul Educației.

În temeiul analizelor efectuate, deducem că direcțiile de reconceptualizare a formării profesionale continue a cadrelor didactice în contextul motivării pentru învățare pe tot parcursul vieții trebuie să vizeze: *eficiența; eficacitatea; efectivitatea; relevanța; sustenabilitatea* ce solicită dovezi certe despre *durabilitatea FPC cu impact pe termen lung* asupra sistemului educațional; *impactul*, demonstrat prin rezultatele elevilor, schimbările organizaționale operate, dezvoltarea propriu-zisă a sistemului de învățământ.

În contextul reconceptualizării formării profesionale continue a cadrelor didactice se evidențiază următoarele caracteristici ale unui *sistem eficient de formare profesională continuă*:

- cadre didactice care demonstrează competențe necesare pentru creștere și dezvoltare personală, socială și profesională pe parcursul întregii vieți; curriculum de formare

continuă relevant, racordat la nevoile profesionale ale cadrelor didactice, școlii, comunității; proces de formare axat pe nevoile profesionale ale cadrelor didactice și necesitățile educaționale ale celor ce învață; sistem de evaluare echitabil, axat pe măsurarea competențelor relevante pentru viața individului și pentru piața muncii; cadre didactice capabile să proiecteze activități de învățare axate pe necesitățile educaționale individuale ale beneficiarilor; infrastructură și un mediu de formare prietenos celui ce învață; un cadru instituțional modern, flexibil și funcțional care contribuie la asigurarea calității educației; parteneriate academice și sociale durabile, axate pe beneficii comune pe termen lung.

- *Capacitatea instituțională*, demonstrată prin infrastructură bine dezvoltată, resurse materiale funcționale și moderne, resurse informaționale relevante, resurse umane competente, resurse financiare suficiente.
- *Eficacitatea activității de formare profesională* continuă demonstrată prin programe relevante, organizarea eficientă a procesului de formare profesională continuă; dezvoltarea potențialului uman, dezvoltarea parteneriatelor naționale și internaționale.
- *Managementul calității* formării profesionale continue, demonstrat prin existența unor structuri, politici și proceduri de asigurare a calității activităților de formare profesională continuă și pentru dezvoltarea unei culturi proprii a calității; viziune și scopuri clare privind calitatea procesului de formare profesională continuă; mecanisme de cunoaștere sistematică a nevoilor beneficiarilor și racordare a programelor de formare la nevoile identificate; implicare și responsabilitate din partea fiecărui membru al instituției/entității de formare profesională continuă; dezvoltarea parteneriatelor cu diverși factori interesați; îmbunătățirea continuă a performanțelor instituției/entității de formare profesională continuă.

De asemenea, în cadrul proiectului au fost elaborate mai multe produse științifice privind reconceptualizarea sistemului și procesului de formare profesională continuă:

- *Metodologia de elaborare și evaluare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice*, care propune modele de programe de formare profesională continuă, care reflectă nivelul necesar pentru realizarea activității educaționale calitative.
- *Regulamentul – cadru cu privire la normarea activității științifico-didactice în formarea profesională continuă/calificare suplimentară/recalificare*, care stabilește normarea activității științifico-didactice a personalului din instituțiile de formare profesională continuă.
- *Planul-cadru pentru studii de calificare suplimentară și de recalificare profesională*, care stabilește principiile generale pentru organizarea procesului de formare profesională în cadrul programelor de formare profesională.
- *Statutul cadrului didactic*, care reglementează politicile educaționale ale Republicii Moldova și poate fi considerat drept *Îndrumar* în activitatea lor didactică, în promovarea carierei profesionale, în luarea de decizii corecte pentru promovarea unui învățământ de calitate, de orientare europeană și în poziționarea corectă a cadrului didactic în societate.
- *Metodologia de formare profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere*, care reglementează cadrul general, instituțional, conceptual, procedural și procesual prin care se realizează formarea profesională continuă a cadrelor didactice din instituțiile de învățământ general și din cele conexe ale acestuia, precum și din alte instituții sau organizații de educație, componente ale sistemului de învățământ preuniversitar din Republica Moldova în conformitate cu Codul Educației.

Recomandări:

- Racordarea politicilor educaționale privind formarea profesională continuă la prevederile Codului Educației și standardelor europene.
- Elaborarea prevederilor cu privire la *formarea formatorilor* din cadrul instituțiilor prestatoare de servicii de FPC, specializați în educația adulților, certificați cu diplomă/certificat de formator.
- Elaborarea mecanismelor de monitorizare a impactului FPC în instituțiile de învățământ general prin evaluarea activităților și competențelor dezvoltate în cadrul activităților didactice desfășurate în condiții reale, la clasa de elevi.
- Responsabilizarea managerilor din cadrul învățământului general privind planificarea formării profesionale continue a cadrelor didactice și implicarea în evaluarea impactului formării profesionale continue în instituția de învățământ.
- Elaborarea reglementărilor privind repartizarea bugetului destinat FPC.

6. Participarea în programe și proiecte internaționale (ORIZONT 2020, SCOPES, JOP, IRSIS, NATO, etc.), inclusiv propunerile prezentate/câștigate în cadrul concursurilor naționale și internaționale cu tangență la tematica cercetării proiectului realizat

Elaborarea și obținerea unui proiect de cercetare postdoctorală *Teoria și praxiologia formării profesionale continue a cadrelor didactice*, autor Aliona Afanas, dr. ped., conf. univ., consultant științific Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ., cu tangență la tematica cercetării în cadrul proiectului realizat, 2018.

7. Lista publicațiilor științifice ce țin de rezultatele obținute în cadrul proiectului (Anexa nr.2)

Anexa nr. 2

LISTA

lucrărilor publicate în cadrul proiectului de cercetare
2015 – 2018

- **monografii (naționale / internaționale) – 2,**

1. VICOL, N. *Valori și funcții ale limbajului în construcția comunicării*. Monografie. Chișinău, Tipogr. „Totex-Lux”, 2016, 557 p. ISBN 978-9975-3060-5-8. 33,42.
2. GHERȘTEGA, T. Managementul curriculumului universitar în contextul autonomiei instituționale. Chișinău: IȘE (Tipogr. „Print-Caro”), 2018. 166 p. (10 c.a.). ISBN 978-9975-48-139-7.

- **Studiu științific – 1,**

3. POGOLȘA, L.; AFANAS, A. (coord. șt.); POGOLȘA, L.; VICOL, N.; AFANAS, A. [et al.] Formarea profesională continuă în Republica Moldova: un studiu comprehensiv privind sistemul de formare profesională continuă a cadrelor didactice. Acad. de Științe a Rep. Moldova, Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2017 (Tipogr. „Impressum”), – 80 p. (5,0 c.a.) ISBN 978 – 9975 – 48 – 114 – 4.

- **documente de politici, acte normative și reglatorii – 3,**

4. POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N. ș.a. Metodologia de elaborare și evaluare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 60 p. (3,75 c.a.). ISBN 978-9975-48-148-9.
5. POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N ș.a. Planul – cadru pentru studii de calificare suplimentară și de recalificare profesională. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 24 p. (1,5 c.a.) ISBN 978-9975-48-147-2.
6. POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N ș.a. Regulamentul – cadru cu privire la normarea activității științifico-didactice în formarea profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 20 p. (1,25 c.a.). ISBN 978-9975-48-146-5.

- **Compendiu – 2,**

7. POGOLȘA, L.; AFANAS, A.; VICOL, N. ș.a. Formarea profesională continuă. Acte normative și de reglementare. Compendiu, Institutul de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 104 p. (6,0 c.a.) ISBN 978-9975-3263-9-1.
8. VICOL, N. (coord. șt.); POGOLȘA, L.; ANDRIȚCHI, V.; BUTNARU, C.; VOLOH, L.; VRABII, V. *Cadrul didactic: atât de mult al școlii... Compendiu științifico-didactic*. Ch.: Impressum, 2017. 285 p. 15,48 c.a.

- **culegeri naționale – 1,**

9. AFANAS, A. et. al. Publicații ale Institutului de Științe ale Educației, (2007 - 2016). Coord. Lilia Pogolșa et. al. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2016 (Tipogr. „Impressum”). 240 p. ISBN 978-9975-48-103-8.

- **lucrări științifice/ lucrări didactice/metodico-didactice (naționale) - 1,**
10. POGOLȘA, L.; MARIN, M.; POPOVICI, A.; *Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar. Ghid metodologic.* Ch.: Cavaoli, 2015. 86 p. ISBN 978-9975-48-097-0.

- **articole din reviste naționale (categoria C) – 24,**

11. AFANAS, A. *Formarea continuă a profesorului– deziderat al școlii contemporane.* În Univers Pedagogic. Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației, Chișinău, nr. 2 (50), 2016, p. 92-96. ISSN 1811-5470
12. AFANAS, A. Relaționarea cadrelor didactice și a elevilor în procesul de învățare. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 4 (60) 2018. p. (0, 56 c.a.) ISSN 1811-5470.
13. ANDRIȚCHI, V. Repere metodologice ale managementului motivării cadrelor didactice. Revista științifico-practică *Psihologie*. Nr.1-2, 2015, p.19-29 (0,6 c.a.).ISSN 1857-2502.
14. GHERȘTEGA, T. *Interconexiunea domeniilor: managementul calității și managementul curriculumului.* În: Univers Pedagogic, nr.1(49), ISSN 1811 – 5470, p. 34-40
15. ISAC, Ș. Incursiuni în discursul contemporan privind profesionalizarea carierei didactice. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 2 (58) 2018. p. 92 – 97. (0,7 c.a.) ISSN 1811-5470.
16. ISAC, Șt. Perspective și tendințe în domeniul sistemelor de educare/formare a cadrelor didactice /de conducere. În: Univers Pedagogic. Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației, Chișinău, nr. 3, 2017, p. 102 – 106 (0,5 c.a.). ISSN 1811 – 5470.
17. POGOLȘA, L., AFANAS, A., VICOL, N., ANDRIȚCHI, V., ISAC, Șt., CEBANU, L., CLICHICI, V., MIJA, V., ȚURCAN, N., CALANCEA, N., GHERȘTEGA, T. *Formarea profesională continuă: constatări și perspective.* În: Univers Pedagogic, nr. 1(49), p. 3-14. ISSN 1811 – 5470.
18. POGOLȘA L. Considerații cu privire la educația religioasă. *Revista Univers Pedagogic*, 2015, nr. 1 (45). p. 3 – 21. ISSN 1811-5470.
19. POGOLȘA, L. Inserțiuni pragmatice în predarea religiei în școală. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 2 (58) 2018. p. 19 – 22. (0,4 c.a.) ISSN 1811-5470.
20. POGOLȘA, L.; AFANAS, A.; ș.a. Metodologia de normare a activității științifico-didactice a personalului angajat în instituțiile furnizoare de formare profesională continuă pentru anul 2017. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 1, 2017, p. 54 – 62 (0,6 c.a.) ISSN 1811-5470.
21. POGOLȘA, L.; AFANAS, A.; VICOL, N.; ISAC, Ș. ș.a. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice din perspectiva documentelor normative. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 1 (57) 2018. p. 10 – 14. (0,5 c.a.) ISSN 1811-5470.
22. POGOLȘA, L.; AFANAS, A.; VICOL, N.; ISAC, Ș. ș.a. Ralierea sistemului educațional la cerințele integrării europene: conceptualizări și realizări. În Univers Pedagogic. Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației, Chișinău, nr. 1 (53), 2017, p. 3 – 8. 0,7 c.a. ISSN 1811-5470.

23. POGOLȘA, L.; MORARI, N. Ascultarea activă – factor esențial în procesul didactic. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 3 (59) 2018. p. 13 – 16. (0,3 c.a.) ISSN 1811-5470.
24. POGOLȘA, L.; MORARI, N. Impactul proiectului de cercetare pedagogică asupra calității procesului educațional în instituțiile de învățământ general. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 3 (59) 2018. p. 3 – 6. (0,3 c.a.) ISSN 1811-5470.
25. VICOL L. Nevoia de compensație în dezvoltarea personală și profesională a cadrelor didactice. *Revista Univers Pedagogic*, nr. 1, (45), 2015, p. 58-63. ISSN 1811-5470.
26. VICOL, N. *Educația: pregătire pentru veșnicie?! Revista „Univers Pedagogic. Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației, Chișinău*, nr. 3 (51), 2016, p. 5 – 14 (0,54 c.a.). ISSN 1811-5470
27. VICOL, N. *Limbajul: incipient al cunoașterii. În Univers Pedagogic. Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie a Institutului de Științe ale Educației, Chișinău*, nr. 2 (50), 2016, p. 10-18, ISSN 1811-5470
28. VICOL, N. *Limbajul: incipient al cunoașterii. Revista Univers Pedagogic*, nr. 4, 2015 (în curs de apariție). ISSN 1811-5470.
29. VICOL, N. *Medalion aniversar: doctorul habilitat, profesor universitar Lilia Pogolșa. Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie „Univers Pedagogic”, nr. 2 (58), 2018 p. 103-106 (0,3 c.a.). ISSN 1811-5470.*
30. VICOL, N. Perspective tradiționale și axiologice în formarea profesională. *Revista Univers Pedagogic*, 2015, nr. 3, 0,54 c.a. ISSN 1811-5470.
31. VICOL, N. Recuperări științifice și didactice ale limbajului. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 1 (57) 2018. p. 34 – 43. (0,8 c.a.) ISSN 1811-5470.
32. VICOL, N.; CALEACHINA, O. Excentricitatea limbajului. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 2 (58) 2018. p. 12 – 18. (0,5 c.a.) ISSN 1811-5470.
33. VICOL, N.; CALEACHINA, O. Reperarea valorilor personale și profesionale ale cadrelor didactice în actul educațional. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 4 (60) 2018. (0,48 c.a.) ISSN 1811-5470.
34. VICOL, N.; CEBAN, N. Implementarea instrumentelor digitale în demersul de predare-învățare-evaluare a limbii engleze. *Revista Științifică de Pedagogie și Psihologie Univers Pedagogic*, nr. 3 (59) 2018. p.7-12 (0,36 c.a.) ISSN 1811-5470.

- **articole în culegeri internaționale – 4,**

35. AFANAS, A. Formarea cadrelor didactice în contextul învățării pe tot parcursul vieții. În: *Responsabilitate publică în educație. Materialele Simpozionului Internațional. Constanța: Editura CRIZON, ianuarie 2018, p. 9 – 12 (0,54 c.a.). ISSN 2066-3358*
36. AFANAS, A. Rolul perspectivei acționale în formarea profesională continuă a cadrelor didactice. În: *Responsabilitate publică în educație. Materialele Simpozionului Internațional. Constanța: Editura CRIZON, ianuarie 2018, p. 9 – 12 (0,55 c.a.). ISSN 2066-3358*
37. CEBANU L., Aspecte ale managementului strategic în organizarea activităților extrașcolare. În: *Simpozionul național cu participare internațională “KREATIKON. Creativitate-Formare-Performanță”, ediția a XII-a, 19 septembrie 2015 Iași, p. 224-232. ISSN 2068-4372*

38. POGOLȘA, L. “ Развитие куррикулума – основа модернизации школьного учебника” În: *Materialele Conferinței Științifice Internaționale "Проблемы Сучасного Підручника"* Ucraina. or.Kiev 2015.
- **articole în culegeri naționale – 69,**
39. AFANAS, A. Aspecte de dezvoltare profesională a cadrelor didactice din învățământul general. În: *Curriculum școlar: provocări și oportunități de dezvoltare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, IȘE. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”).* p. 422 – 428 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-3275-0-3.
40. AFANAS, A. Competențele profesorului modern în contextul învățării pe tot parcursul vieții. În: *Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele conf. șt. internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015.* p.170-174. ISBN 978-9975-48-100-7.
41. AFANAS, A. Eficacitatea și calitatea programelor de formare profesională continuă în sistemul educațional. În: *Perspectivile și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele conferinței științifice internaționale organizate de către Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul (Tipogr. "Centrografic"), vol. II, 07 iunie 2017.* p. 40 – 44. 0, 45 c.a. ISBN 978-9975--88-021-3.
42. AFANAS, A. Evaluarea cadrelor didactice în contextul învățării pe tot parcursul vieții. În: *Evaluarea în sistemul educațional: deziderate actuale. Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Print Caro”), 09 – 10 noiembrie 2017.* p. 309 – 313. 0,4 c.a. ISBN 978 – 9975 – 48 – 118 – 2.
43. AFANAS, A. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice prin documente de politici educaționale. În: *Perspectivile și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele conferinței științifice internaționale organizate de către Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul (Tipogr. "Centrografic"), vol. II, 07 iunie 2018.* p. 7 – 10 (0, 45 c.a.). ISBN 978-9975-88-021-3
44. AFANAS, A. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice: deziderate actuale. Conferința științifică cu participare internațională: Mediul social contemporan între reprezentare, interpretare și schimbare, 15 decembrie 2017, Universitatea de Stat „Alec Russo”, Bălți. Volumul 2, 2018. p. 73 – 76 (0,5 c.a.). ISBN 978-9975-50-220-7. ISBN 978-9975-50-222-1.
45. AFANAS, A. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice: practici europene. În: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele Conferinței științifice internaționale, 7 iunie 2016. Universitatea de Stat din Cahul “Bogdan Petriceicu Hașdeu”. Cahul: Centrografic, 2016,* p. 8-10. ISBN 1978-9975-914-90-1
46. AFANAS, A. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice: viziuni comparative. În: *Perspectivile și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Conf. șt. internațională, Univ. de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, 2015. Vol.2.* p.97-100. ISBN 978-9975-88-000-8.
47. AFANAS, A. La compétence interculturelle dans les classes de *Français Langue Étrangère*. În: *Du monème au texte: paramètres lexico-sémantiques et discursifs. Colloque scientifique à participation internationale, IV édition in memoriam Grigore Cincilei. Chișinău: CEP USM, 2018.* p. 119 – 123. (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-71-882-0.
48. AFANAS, A. Modelizarea învățării pe tot parcursul vieții: aspecte metodologice. În: *Educația din perspectiva valorilor. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, ediția a X-a, Alba Iulia, 10-11 octombrie 2018. Cluj Napoca: Eikon, tom 13. Summa Theologiae. 2018,* p. 130 – 136 (0,61 c.a.) ISBN 978-973-757-730-6; 978-606-711-901-5

49. AFANAS, A. Motivația cadrelor didactice în contextul actual al procesului educațional. În: Institutul de Științe ale Educației: istorie, performanțe, personalități. Conf. Șt. Intern., 20 – 21 octombrie 2016. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Impressum”) p. 272 - 275. ISBN 978-9975-48-104-5.
50. AFANAS, A. Principii acționale în formarea profesională continuă a cadrelor didactice. În: Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar. Materialele conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională, vol. 1, Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 27 -28 octombrie 2017. p. 18 – 23. 0,4 c.a. ISBN 978 – 9975 – 76 – 214 – 4.
51. AFANAS, A. Rolul formatorului – conceptor în formarea profesională continuă a cadrului didactic. În: Tehnologii didactice moderne. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional, 26 – 27 mai. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Cavaioli”), 2016. p. 382 – 386. ISBN 978-9975-48-102-1.
52. AFANAS, A. Valorile educaționale ale cadrului didactic în postmodernitate. În: Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 44 – 47. ISBN 978-9975-48-069-7.
53. ANDRIȚCHI, V. Asigurarea calității formării profesionale continue a cadrelor didactice: valori, principii, acțiuni. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele conf. șt. internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015. p.174-179. ISBN 978-9975-48-100-7.
54. CALLO, T. (coord.); ȚVIRCUN, V.; POGOLȘA, L.; GUȚU, VI. Ș.a. În dialog cu Lilia Pogolșa, dr. hab., prof. univ. În: *Interogații pedagogice*. Chișinău: IȘE, 2017, p. 39 – 57. ISBN 978 – 9975 – 48 – 106 – 9.
55. CEBANU, L. Prefigurări moderne în formarea continuă a cadrelor didactice. În: Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 53 – 56. ISBN 978-9975-48-069-7.
56. CEBANU, L. Repere psiho-pedagogice în motivarea cadrelor didactice pentru formarea profesională continuă. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele conf. șt. Internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015. p.184-188. ISBN 978-9975-48-100-7.
57. CLICHICI, V. Managementul timpului și dezvoltarea profesională continuă a cadrului didactic. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele conf. șt. internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015. p.204-208. ISBN 978-9975-48-100-7.
58. CLICHICI, V. Tendințe europene privind dezvoltarea profesională a cadrelor didactice. În: Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 71 – 74. ISBN 978-9975-48-069-7.
59. GHERȘTEGA, T. Condiții, factori, principii privind funcționalitatea managementului curriculumului universitar. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele conf. șt. internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015. p.160-164. ISBN 978-9975-48-100-7.
60. ISAC, Ș. Sectorul MFP: performanțe în ajun de aniversare./Volumul aniversar Pași realizați pentru formarea ființei umane (Institutul de Științe ale Educației la 75 de ani). Chișinău: IȘE, “Tipografia Impressum“, 2016. p. 38 – 42 (0,35 c.a.), ISBN 978-9975-48-105-2.

61. ISAC, Ș. Aplicarea principiilor andragogice de învățare în procesul de pregătire și formare profesională continuă a specialiștilor. În: Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 67 – 71. ISBN 978-9975-48-069-7.
62. ISAC, Ș. Competențe profesionale complexe: provocări și oportunități ale mileniului III. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele conf. șt. internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015. p.196-201. ISBN 978-9975-48-100-7.
63. ISAC, Ș. Managementul educațional în contextul informatizării învățământului. În Dialogul civilizațiilor: etica, educație, libertate și responsabilitate într-o lume în schimbare, ediția a II-a, Conferința Științifică Internațională organizată de Secția Științe Sociale și Economice a Academiei de Științe a Moldovei în colaborare cu Universitatea de Stat din Comrat. (05 iunie 2015), P.216-226. ISBN 978-9975-3028-0-7.
64. ISAC, Ș. Evaluarea personalului didactic – activitate de importanță majoră în dezvoltarea și asigurarea calității în învățământ. În: Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele conferinței științifice internaționale organizate de către Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul (Tipogr. "Centrografic"), vol. II, 07 iunie 2018. p. 87 – 90 (0, 45 c.a.) ISBN 978-9975-88-021-3
65. ISAC, Ș. Integrarea dimensiunii europene în educația și formarea profesională continuă a adulților. În: Curriculum școlar: provocări și oportunități de dezvoltare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, IȘE, Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). p. 422 – 428 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-3275-0-3.
66. ISAC, Ș. Management al calității - premisă a performanței în educație. În: Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele conferinței științifice internaționale organizate de către Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul (Tipogr. "Centrografic"), vol. II, 07 iunie 2018. p. 90 – 93 (0, 45 c.a.) ISBN 978-9975-88-021-3
67. ISAC, Ș. Modele de investiție în dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice. În: Educația din perspectiva valorilor. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, ediția a X-a, Alba Iulia, 10-11 octombrie 2018. Cluj Napoca: Eikon, tom 14. Summa Paedagogica. 2018, p. 202 – 211 (0,5 c.a.). ISBN 978-973-757-730-6; 978-606-711-902-2
68. ISAC, Ș. Promovarea dimensiunilor europene în educație și formare profesională în Republica Moldova. În: Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Conf. șt. internațională, Univ. de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, 2015. Vol. 2. p.196-202. ISBN 978-9975-88-000-8.
69. ISAC, Șt. Abordări europene vs. formarea profesională continuă a personalului didactic și de conducere din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții. În: Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele Conferinței științifice internaționale, 7 iunie 2016. Universitatea de Stat din Cahul “Bogdan Petriceicu Hașdeu”. Cahul: Centrografic, 2016, p. 157 – 160. ISBN 1978-9975-914-90-1
70. ISAC, Șt. Dexterități și competențe ale secolul XXI. În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale, Universitatea „Alecă Ruso” din Balți, 15 decembrie 2017. Volumul 2, 2018. p. 19 – 25 (0,4 c.a.). ISBN 978-9975-50-220-7. ISBN 978-9975-50-222-1.
71. ISAC, Șt. Experiințe internaționale privind adaptarea competențelor personalului didactic și de conducere la schimbările din structurile/ procesele de

- educație. În: Tehnologii didactice moderne. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional, 26 – 27 mai. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Cavaioli”), 2016. p. 390 – 395. ISBN 978-9975-48-102-1.
72. ISAC, Șt. Formarea continuă a cadrelor didactice - investiție în dezvoltarea capitalului uman. În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale „Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, 07 iulie 2017. p. 40-44 (0,4 c.a.). ISBN 978-9975-88-019-0. 978-9975-88-021-3.
73. ISAC, Șt. IȘE – parte integrantă a sistemului educațional din țară, promotor al modernizării și integrării europene. In: culegerea de materiale ale conferinței internaționale dedicate aniversării a 75-a de la întemeiere, 20-21.10.2016 Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Impressum”) p. 269 - 272. ISBN 978-9975-48-104-5.
74. ISAC, Șt. Menținerea cadrelor didactice performante în sistemul de învățământ. În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale „Evaluarea în sistemul educațional”, IȘE, 9-10 noiembrie 2017. pag. 355-360 (0,4 c.a.). ISBN 978-9975-48-118-2.
75. ISAC, Șt. Renovarea sistemului de evaluare a programelor de formare profesională continuă în contextul modelului personificat de formare continuă a cadrelor didactic. În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale „Evaluarea în sistemul educațional” organizate, IȘE, 9-10 noiembrie 2017. p. 322-327 (0,4 c.a.). ISBN 978-9975-48-118-2.
76. PÎRLOG, A.; ȚÎNȚARI, V. Impactul aplicării tehnologiilor în educația muzicală a preadolescenților. În: Tehnologii didactice moderne. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional, 26 – 27 mai. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Cavaioli”), 2016. p. 256– 258. ISBN 978-9975-48-102-1.
77. POGOLȘA, L. Inovația în educație. În: Tehnologii didactice moderne. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional, 26 – 27 mai. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Cavaioli”), 2016. p. 3– 10. ISBN 978-9975-48-102-1.
78. POGOLȘA, L. Dimensiunea umană a calității învățământului – cadrele didactice. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele conf. șt. internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015. p.5-13. ISBN 978-9975-48-100-7.
79. POGOLȘA, L. Educația: un genus proximum al valorilor naționale. În: Curriculum școlar: provocări și oportunități de dezvoltare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, IȘE. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). p. 3 – 12 (0,7 c.a.). ISBN 978-9975-3275-0-3.
80. POGOLȘA, L. Valorile educației moral-spirituale. În: Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 5 – 24. ISBN 978-9975-48-069-7.
81. ȚÎNȚARI, V.; PÎRLOG, A. Promovarea noilor tehnologii informaționale în educație. În: Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele conferinței științifice internaționale organizate de către Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul (Tipogr. "Centrografic"), vol. II, 07 iunie 2018. p. 157 – 160 (0, 45 c.a.) ISBN 978-9975-88-021-3
82. ȚÎNȚARI, V.; PÎRLOG, A. Provocările moderne față de sistemul de formare a cadrelor didactice. În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale „Perspectivele

- și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, 07 iulie 2017. p. 48-51. ISBN 978-9975-88-019-0. 978-9975-88-021-3.
83. ȚURCAN, N. Actualitatea și importanța programelor de formare continuă a cadrelor didactice. În culegerea de materiale în cadrul conferinței republicane a cadrelor didactice. „Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Universitatea de Stat din Tiraspol. 10-11 martie 2018. p. 225 – 229 (0,4 c.a.). ISBN 978-9975-76-228-1.
  84. ȚURCAN, N. Educația în societatea bazată pe cunoaștere. Culegerea de materiale În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale „Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice din perspectiva interconexiunii învățământului modern general și universitar”. Universitatea de Stat din Tiraspol, Chișinău. 27-28 octombrie 2017, p. 76-79 (0,3 c.a.). ISBN 978-9975-76-215-1.
  85. ȚURCAN, N. Motivarea tinerii generații de cadre didactice în sistemul educațional. În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale „Evaluarea în sistemul educațional”, IȘE, 9-10 noiembrie 2017, p. 360-363 (0,3 c.a.). ISBN 978-9975-48-118-2.
  86. ȚURCAN, N. Programe de formare profesională continuă în contextul învățării pe tot parcursul vieții. În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale „Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, 07 iulie 2017. p. 110-113 (0,35 c.a.). ISBN 978-9975-88-019-0. 978-9975-88-021-3.
  87. ȚURCAN, N. Tendințe și orientări actuale în formarea cadrelor didactice În culegerea de materiale în cadrul conferinței științifice internaționale, Universitatea „Alec Russo” din Bălți, 15 decembrie 2017. Volumul 2, 2018. p. 104 – 108 (0,3 c.a.). ISBN 978-9975-50-220-7. ISBN 978-9975-50-222-1.
  88. VICOL, N. Activitatea de formare profesională continuă a IȘE. În: Volumul aniversar Pași realizați pentru formarea ființei umane (Institutul de Științe ale Educației la 75 de ani). Chișinău: IȘE, “Tipografia Impressum” 2016, p. 52 – 56 (0,30 c.a.) ISBN 978-9975-48-105-2.
  89. VICOL, N. Aspecte ale identității prin limbă și prin educație. Culegerea “Limbă, Etnie, Comunicare”. – US Comrat, Tipogr. “A&V Poligraf”, 2016, p. 7-16. ISBN 978-9975-83-015-7. 0,60.
  90. VICOL, N. Impacturi ale inteligenței emoționale și ale afectivității în activitatea cadrelor didactice. În: Institutul de Științe ale Educației: istorie, performanțe, personalități. Conf. Șt. Intern., 20 – 21 octombrie 2016. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Impressum”) p. 263 - 266. ISBN 978-9975-48-104-5.
  91. VICOL, N. Cadrul didactic - atât de mult al școlii... În: Tehnologii didactice moderne. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional, 26 – 27 mai. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Cavaioli”), 2016. p. 364 – 371. ISBN 978-9975-48-102-1.
  92. VICOL, N. Ce semnifică limbajul în triada limbă-limbaj-vorbire? În: Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Materialele conferinței științifice internaționale organizate de către Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, pe 07 iunie 2017. p. 45-48 (0,36 c.a.). ISBN 978-9975-88-019-0. 978-9975-88-021-3.
  93. VICOL, N. Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice: perspective tradiționale și axiologice. În: Tradiții și valori în formarea profesională a cadrelor didactice în învățământul preșcolar și primar. Materialele conferinței științifice internaționale, 29-30 octombrie 2015,

- Universitatea de Stat „Alec Russo”. Bălți: Tipografia din Bălți, 2015, p. 48-57. ISBN 978-9975-132-45-9.
94. VICOL, N. Identitatea profesională a cadrelor didactice: reconstrucție în contextul educației permanente. În Culegerea “Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Învățământului Superior”, Cahul: Centrografic, 2016, p. 159-168 ISBN 978-9975-914-90-1
95. VICOL, N. Imanența valorii culturale și educaționale a limbajului. În: Educația din perspectiva valorilor. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, ediția a X-a, Alba Iulia, 10-11 octombrie 2018. Cluj Napoca: Eikon, tom 14. Summa Paedagogica. 2018, p. 58 - 66 (0,5 c.a.). ISBN 978-973-757-730-6; 978-606-711-902-2
96. VICOL, N. Incursiuni științifico-didactice în tricotomia cultura, familia și școala (educația). Starea de bine: la școală – ca acasă. Parteneriatul școală-familie. Simpozionul regional „Acasă la școală”, 8-9 iunie 2018, CCD, Galați, România
97. VICOL, N. Limbajul: expresia de cunoaștere conștientă a lumii. În: Democratizarea cunoașterii” sau migrația lexicului specializat spre lexicul comun. Materialele conferinței științifice internaționale Democratizarea cunoașterii sau migrația lexicului specializat spre lexicul comun, organizate de către Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, România, 19-20 mai 2017, 0,42 c.a.
98. VICOL, N. Personalitatea profesorului vizualizată prin prisma aptitudinilor profesionale. În: Didactica: tradiție, actualitate, perspective. Materialele conferinței științifice internaționale, organizate de către Universitatea „1 Decembrie”, Alba Iulia, România, 19-21 mai 2017, 0,36 c.a. (în curs de apariție)
99. VICOL, N. Profil de pedagog. Crezul slujirii – crez al cinstirii. În: *Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii*. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 130 – 134. ISBN 978-9975-48-069-7.
100. VICOL, N., BARNA, I. Câmpul limbajului ca fundare psiholingvistică a comunicării. În: Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. Conf. șt. internațională, Univ. de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, 2015. Vol. 2. p.391-393. ISBN 978-9975-88-000-8.
101. VICOL, N., BARNA, I. Configurații etice și estetice ale limbajului în construcția comunicării. În: *Școala modernă: provocări și oportunități*. Materialele conf. șt. internaționale, 5-7 noiembrie, Ch.: IȘE, 2015. p.272-276. ISBN 978-9975-48-100-7.
102. VICOL, N., BARNA, I., MEREUȚĂ, T. Contiguitatea etică a cadrelor didactice în educarea tinerei generații. În: *Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii*. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 25 – 28. ISBN 978-9975-48-069-7.
103. VICOL, N., ȚÎMPĂU, V. Mihail Terentii – nobilul om, savant, pedagog, manager. În: *Valorile moral-spirituale ale educației: In memoriam Mihail Terentii*. Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. Ch.: IȘE, 2015 (Departamentul Editorial Poligrafic ASEM). p. 91 – 93. ISBN 978-9975-48-069-7.
104. VICOL, N.; CALEACHINA, O. Cultura personalității și cultura comportamentală a cadrului didactic: inserții evaluative. În: Curriculum școlar: provocări și oportunități de dezvoltare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, IȘE. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). p. 390 – 401 (0,4 c.a.) ISBN 978-9975-3275-0-3.
105. VICOL, N.; CALEACHINA, O. Reperarea valorilor personale și profesionale ale cadrelor didactice în actul educațional. În: Educația din perspectiva valorilor. Materialele Conferinței

Științifice Internaționale, ediția a X-a, Alba Iulia, 10-11 octombrie 2018. Cluj Napoca: Eikon, tom 13. Summa Theologiae. 2018, p. 59 – 64 (0,5 c.a). ISBN 978-973-757-730-6; 978-606-711-901-5

106. VICOL, N.; VOLOH, L. Proiecția simbiotică și transferul inerent în activitatea cadrului didactic. În: Evaluarea în sistemul educațional: deziderate actuale. Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Print Caro”), 09 – 10 noiembrie 2017. p. 281 – 288. 0,4 c.a. ISBN 978 – 9975 – 48 – 118 – 2.
107. VICOL, N.; VRABII, V. Dezvoltarea personală a cadrului didactic. În: Evaluarea în sistemul educațional: deziderate actuale. Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipogr. „Print Caro”), 09 – 10 noiembrie 2017. p. 336 – 342. 0,4 c.a. ISBN 978 – 9975 – 48 – 118 – 2.

- **articole de popularizare a științei – 5,**

108. AFANAS, A. Impactul formării profesionale continue în sporirea calității procesului educațional. În: Univers Pedagogic Pro, Nr. 44-45 (645-646), 13 decembrie 2018 p. 2. ISSN 1857-3282.
109. VICOL, N. Examenul: ce știm despre acesta? Hebdomadarul “Univers Pedagogic Pro”, nr. 32 (586) din 21 septembrie 2017, p. 4 (0,3 c.a.)
110. VICOL, N. În educație punctul se pune pe astăzi! Hebdomadarul „Univers Pedagogic Pro”, nr. 32 (492), 17 septembrie 2015, p. 3, (0,12 c.a.)
111. VICOL, N. Umberto Eco. Mesaj adresat nepotului său de Anul Nou (traducere adaptată). „Univers Pedagogic Pro”, Nr. 12 (566), nr. 13 (567), 23, 30 martie 2017. (0,24 c.a.)
112. VICOL, N. Viața în cuvânt Hebdomadarul „Univers Pedagogic Pro”, nr. 31 (491), 10 septembrie 2015, p. 5, (0,12 c.a.)

Notă: Persoanele din lista publicațiilor, care nu se regăsesc în lista executorilor, au fost angajați prin cumul extern 2015-2017.

- **lista tezelor de licență, masterat, doctorat susținute sau pregătite cu referință la proiectul realizat**

Teze de doctor în științe pedagogice:

2015

1. Gherștega Tatiana, Managementul curriculumului universitar în contextul autonomiei instituționale, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.

2018

2. Balan Tatiana, Modelizarea pedagogică a mentoratului în contextul dezvoltării profesionale a cadrelor didactice, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.
3. Butnaru Cristina, Formarea continuă a cadrelor didactice în funcție de nevoile de dezvoltare profesională, cond. șt. Vicol Nelu, dr. filologie, conf. univ.
4. Nagnibeda-Tverdohleb Tatiana, Dezvoltarea procesuală a formării continue a cadrelor didactice din învățământul general, cond. șt. Cara Angela, dr. ped., conf. cerc.

Teze de masterat:

2015

5. Cantea Rodica, Evaluarea cadrelor didactice la nivel de unitate școlară, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.

6. Cebotari Angela, Motivarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.
7. Certan Anna, Proiectarea strategică a instituției de învățământ din perspectiva managementului schimbării, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.
8. Horneț Nadejda, Managementul evaluării cadrelor la nivel de instituție de învățământ, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.
9. Lașcu Ana, Formarea inteligenței emoționale a cadrelor didactice, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.
10. Retcu Diana, Managementul parteneriatului pedagogic din perspectiva dezvoltării performanțelor profesionale a cadrelor didactice, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.
11. Ruseva Cristina, Managementul educației interculturale premisă a integrării în societatea modernă, cond. șt. Vicol Nelu, dr. filologie, conf. univ.
12. Țurcan Alla, Perfecționarea cadrelor didactice la nivel de instituție preșcolară prin intermediul activităților metodice, cond. șt. Andrițchi Viorica, dr. hab., conf. univ.
13. Vasilachi Octavian, Marketing educațional ca proces de management în instituțiile de învățământ preuniversitar, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.

2016

14. Barnaciuc Daniela, Managementul proiectării traseului profesional al personalului didactic, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
15. Ceaicovschi Aurelia Debutul profesional didactic în România: analize și perspective, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
16. Griza Ina, Managementul formării continue în învățământul profesional tehnic, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
17. Zatic Ludmila, Manualul școlar între curriculum și dezvoltarea personală a elevilor, cond. șt. Vicol Nelu, dr. filologie, conf. univ.

2017

18. Dorif Ina, Monitorizarea profesionalizării cadrelor didactice la nivel de instituție școlară, cond. șt. Vicol Nelu, dr. filologie, conf. univ.
19. Mardare Oxana, Evaluarea performanțelor cadrelor didactice din perspectiva avansării în carieră, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
20. Morari Natalia, Managementul formării continue a cadrelor didactice la nivel de instituție de învățământ, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
21. Panfilii Maria, Managementul calității procesului instructiv-educativ la nivel de instituție de învățământ general, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
22. Rusu Liliana, Dezvoltarea propriului traseu de profesionalizare a carierei didactice, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.

2018

23. Buga Ana, Monitorizarea procesului de evaluare a personalului didactic din instituția de învățământ general, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
24. Ciornii Daniela, Managementul evaluării competențelor profesionale ale cadrelor didactice din perspectiva standardelor de competență profesională, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
25. Daraban Ludmila, Managementul dezvoltării profesionale a cadrelor didactice prin valorificarea activităților de mentorat în instituțiile de învățământ general, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.

26. Mățilă - Parfeni Viorica, Managementul monitorizării procesului de implementare a Metodologiei evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
27. Pîrău Lucia, Managementul inserției profesionale a cadrelor didactice debutante în instituțiile de învățământ general, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.
28. Romaniuc Diana, Formarea competenței de negociere educațională a managerilor din învățământul general, cond. șt. Pogolșa Lilia, dr. hab., prof. univ.

Fișa de prezentare a rezultatelor proiectului de cercetare

I. Sumarul activităților proiectului realizate

	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)</i>
1.	Analiza situației actuale privind sistemul de formare continuă a cadrelor didactice în învățământul secundar general	Activitățile realizate și rezultatele noi obținute sunt reflectate în studiul comprehensiv privind sistemul de formare profesională continuă a cadrelor didactice: POGOLȘA, L.; AFANAS, A. (coord. șt.); POGOLȘA, L.; VICOL, N.; AFANAS, A. [et al.] Formarea profesională continuă în Republica Moldova: un studiu comprehensiv privind sistemul de formare profesională continuă a cadrelor didactice. Acad. de Științe a Rep. Moldova, Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2017 (Tipogr. „Impressum”), – 80 p. (5,0 c.a.) ISBN 978 – 9975 – 48 – 114 – 4 În studiul sunt analizate politicile internaționale/naționale referitor la formarea profesională continuă a cadrelor didactice privind: - sistemul de criterii și indicatori de evaluare a situației referitoare la formarea profesională continuă a cadrelor didactice în contextul analizei experienței internaționale/naționale; - propunerile de îmbunătățire în baza pilotării sistemului de criterii și indicatori de evaluare a situației privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice în instituțiile de profil/centre/departamente de formare continuă în republică; - concluzii și recomandări privind analiza situației actuale în sistemul de formare profesională continuă a cadrelor didactice și perspective de modernizare a acestuia.
2.	Dezvoltarea cadrului conceptual al formării continue a cadrelor didactice din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții	Au fost elaborate: - <i>Cadrul conceptual al formării profesionale continue a personalului didactic/de conducere</i> din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții; - <i>Regulamentul privind organizarea procesului de formare profesională continuă a personalului didactic/de conducere</i> din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții.
3.	Elaborarea modelelor, metodelor și instrumentelor de formare continuă a	Au fost elaborate: 1.POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N.

	cadrelor didactice în vederea creării propriului traseu de avansare profesională	<p>ș.a. <i>Metodologia de elaborare și evaluare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice</i>. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 60 p. (3,75 c.a.). ISBN 978-9975-48-148-9, unde sunt prezentate modele de programe de formare profesională continuă /calificare suplimentară/recalificare a cadrelor didactice/de conducere</p> <p>2.POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N ș.a. <i>Planul – cadru pentru studii de calificare suplimentară și de recalificare profesională</i>. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 24 p. (1,5 c.a.) ISBN 978-9975-48-147-2.</p> <p>3.POGOLȘA L., AFANAS A., VICOL N ș.a. <i>Regulamentul – cadru cu privire la normarea activității științifico-didactice în formarea profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere</i>. Inst. de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 20 p. (1,25 c.a.). ISBN 978-9975-48-146-5.</p>
4.	Elaborarea și validarea metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice privind dezvoltarea și motivarea învățării pe tot parcursul vieții din perspectiva complementarității progresului profesional al acestora în raport cu rezultatele școlare	<p>A fost elaborat compendiul:</p> <p>1.POGOLȘA, L.; AFANAS, A.; VICOL, N. ș.a. <i>Formarea profesională continuă. Acte normative și de reglementare</i>. Compendiu, Institutul de Științe ale Educației. Chișinău: Lyceum, 2018 (F.E.-P „Tipografia Centrală”). 104 p. (6,0 c.a.) ISBN 978-9975-3263-9-1, care vizează mai multe acte și documente normative și de reglementare pentru procesul de formare profesională continuă.</p> <p>Au fost elaborate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Metodologia de formare profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere</i> - <i>Statutul cadrului didactic</i>

II. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte).

Relevanța rezultatelor științifice constă în:

- Analiza politicilor internaționale/naționale referitor la formarea profesională continuă a cadrelor didactice.
- Sistemul de criterii și indicatori de evaluare a situației privind formarea profesională continuă a cadrelor didactice în contextul analizei experienței internaționale/naționale.
- Elaborarea *Cadrului conceptual al formării profesionale continue a personalului didactic/de conducere din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții și a Metodologiei formării continue a personalului din învățământul general*, care constituie rezultatele cercetărilor realizate și aplicate, care constituie baza formării profesionale continue a cadrelor didactice și de conducere *din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții*, toate vizând sublinierea importanței și eficienței profesionalizării didactice, precum și scoaterea în evidență a indicatorilor de performanță atinși prin educația permanentă/formarea continuă/autoformarea.

- Elaborarea *Regulamentului – cadru cu privire la normarea activității științifico-didactice în formarea profesională continuă/calificare suplimentară/recalificare*, care vizează reglementarea activitatea științifico-didactice în formarea profesională continuă/calificare suplimentară/recalificare profesională a personalului care prestează servicii educaționale în centrele de formare profesională continuă.

- Elaborarea *Metodologiei de elaborare și evaluare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice*, care vizează respectarea *Cerințelor normative pentru elaborarea programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice și a Criteriilor și indicatori de performanță pentru evaluarea programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice* pentru toți furnizorii de programe de formare profesională continuă.

- Elaborarea *Metodologiei de formare profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere*, care constă în reglementarea cadrului general, instituțional, conceptual, procedural și procesual prin care se realizează formarea profesională continuă a cadrelor didactice din instituțiile de învățământ general și din cele conexe ale acestuia, precum și din alte instituții sau organizații de educație, componente ale sistemului de învățământ preuniversitar din Republica Moldova în conformitate cu Codul Educației. Cadrele didactice/de conducere participă la activitățile de formare profesională continuă, în conformitate cu art. 53, alin. (7); art. 128 alin. (3); art. 133-134, alin. (1-3) din Codul Educației.

- Elaborarea *Statutului personalului didactic*, care constă în stabilirea pentru fiecare funcție didactică și didactică auxiliară cerințele privind formarea inițială, sub forma condițiilor de ocupare a funcțiilor respective. Aceste condiții se referă la studiile și formarea profesională care trebuie urmate de persoanele care doresc să ocupe o funcție didactică sau didactică auxiliară.

III. Volumul total al finanțării

Finanțarea planificată (mii lei)
1843,4 mii lei

Executată (mii lei)
1834,0 mii lei

IV. Volumul cofinanțării (mii lei)

461,0 mii lei

V. Lista colaborărilor inițiate în cadrul proiectului

1. Institutul de Științe ale Educației, București, România.
2. Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România
3. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
4. Academia de Științe a Moldovei
5. Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
6. Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
7. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
8. Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul în Chișinău)
9. Universitatea de Stat „B. P. Hașdeu” din Cahul
10. Universitatea de Stat din Comrat

VI. Lista evenimentelor organizate / la care s-a participat în cadrul proiectului

1. Masa rotundă cu tema: *Eficiență, relevanță, calitate*, Materialele Simpozionului Pedagogic Internațional. *In memoriam Mihail Terentii*, IȘE, 2015.
2. Masa rotundă cu tema: *Formarea continuă a cadrelor didactice: competențe pentru prezent și viitor*, Conf. șt. internaționale *Școala modernă: provocări și oportunități*. Materialele, 5-7 noiembrie IȘE, 2015.
3. Masa rotundă cu tema: *Practici și perspective de modernizare a formării profesionale continue*, Conf. șt. internaționale *Școala modernă: provocări și*

- oportunități. Materialele, 5-7 noiembrie IȘE, 2015.*
4. Conferința Științifică Internațională consacrată aniversării a 75 de ani de la fondarea Institutului de Științe ale Educației *Institutul de Științe ale Educației: istorie, performanțe, personalități, 20 – 21 octombrie 2016*, în parteneriat cu Ministerul Educației al Republicii Moldova, Academia de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Tiraspol.
  5. Simpozionul Pedagogic Internațional „Tehnologii didactice moderne”, 25-26 mai 2016.
  6. Programul Național pentru dezvoltarea resurselor umane în învățământul general din Republica Moldova 2016-2020. Conferința națională „Dezvoltarea resurselor umane în educație: de la idei strategice la acțiuni durabile”, 24 iunie 2016
  7. Workshopul European în cadrul Programului Pestalozzi al Consiliului Europei cu genericul *Avansarea în carieră a cadrelor didactice în baza activităților organizate în școală, 28 – 30 septembrie 2016*
  8. *Masa rotundă*, cu genericul „*Premise ale formării profesionale continue: motivația și experiența formabililor*”, cu participarea Ministerului Educației al Republicii Moldova, Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău al Sindicatului Educației și Științei, Direcțiile Educație, Tineret și Sport din sectoarele municipiului Chișinău, instituțiile de învățământ superior prestatoare de programe de formare continuă, cadre didactice și de conducere din instituțiile de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special și extrașcolar, 2016.
  9. Masă rotundă: *Evaluarea în procesul de formare profesională continuă* Conferință Științifică Internațională *Evaluarea în sistemul educațional: deziderate actuale*, 2017.
  10. Masă rotundă: *Impactul formării profesionale continue în sporirea calității procesului educațional*. Conferință Științifică Internațională, IȘE, 7-8 decembrie 2018.

VII. Lista de mobilități efectuate în cadrul proiectelor

1. Formarea regională cu tema *Conceperea la distanță a modulelor pentru învățarea limbii franceze ca limbă străină*, 07.10.2015 – 11.10.2015, Armenia, Erevan CREFECO, participant Afanas Aliona, dr. ped.
2. În conformitate cu Planul de acțiuni privind îmbunătățirea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general, cu instruire în limbile minorităților naționale; studierea experienței Letoniei în aplicarea modelelor de învățare a unor discipline școlare într-o limbă nonmaternă, 25.04.16 – 28.04. 2016, Riga, participant Pogolșa Lilia, dr. hab.,conf.univ.
3. Participarea la cel de-al IV-lea congres al Pedagogilor și lucrătorilor din învățământ din țările CSI, 02.10.16 – 04.10 2016, Moscova, participant Pogolșa Lilia, dr. hab.,conf.univ.
4. Participarea la conferința de deschidere a Proiectului „Promovarea valorilor culturale identitare românești în R. Moldova și Serbia prin cursuri de formare/perfecționare și schimburi de experiență”, 12.07 – 13.07.2016, Galați, România, Universitatea „Dunărea de Jos”, participant Vicol Nelu, conf.univ.,dr.
5. Coordonator al grupului - țintă în cadrul Proiectului de Parteneriat „Promovarea valorilor culturale identitare românești în R. Moldova și Serbia prin cursuri de formare/perfecționare și schimburi de experiență”, 24.10.2016 – 31.10.2016, Galați, România, Universitatea „Dunărea de Jos”, participant Vicol Nelu, conf.univ.,dr.
6. Formare profesională cu denumirea: *Management bun – pregătire pentru rolul de formator*, din cadrul proiectului „**Gestiunea bună, baza unei bune educații**”, 28.09.2017 – 03.10.2017, participant Afanas Aliona, dr. ped., conf. univ.

VIII. Informații despre infrastructura utilizată în realizarea proiectului

2 calculatoare, 1 imprimantă, 4 mese, 8 scaune, 1 dulap

IX. Dificultăți/ impedimente apărute pe parcursul realizării proiectului

Insuficiența mijloacelor TIC pentru utilizarea acestora în cadrul cercetărilor din proiect.

X. Beneficiarul (ministere, instituții de stat sau private, întreprinderi etc.)

Ministerul Educației, sistemul național de educație, instituțiile de învățământ: organizatori și furnizori ai serviciilor de formare profesională continuă, centrele educaționale pentru copii și tineret, cadrele didactice, studenții/masteranzii, elevii.

Directorul proiectului

Lilia Pogolșa, dr. hab., prof. univ.

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Șeful sectorului

Managementul Formării Profesionale **Aliona Afanas, dr., conf. univ.**

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)